

OTSUS

17.11.2022 nr 5-5/2022-070

Koondumisele nr 49/2022 Enersense International Oyj / Voimatel Oy loa andmine

1. Koondumine

Konkurentsiamet on saanud 19.10.2022 koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid Soomes registreeritud äriühingud Enersense International Oyj (registrikood 0609766-7) ja Osuuskunta KPY (registrikood 0171476-9) 20.06.2022 aktsiate ostu- ja vahetuslepingu (*Share Purchase And Exchange Agreement*). Lepingu kohaselt omandab Enersense International Oyj 100% äriühingu Voimatel Oy (registrikood 1703917-1) emiteeritud ja käibelolevatest aktsiatest. Tehingu tulemusena kuulub Voimatel Oy äriühingu Enersense International Oyj valitseva mõju alla KonkS § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 19.10.2022 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 järgi on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Enersense International Oyj ja Voimatel Oy.

Enersense International Oyj on Soomes registreeritud äriühing, mis kuulub Enersense International Plc konsolideerimisgruppi ning mille aktsiad on noteeritud Nasdaq Helsinki börsil. 31.10.2022 seisuga on äriühingu suuremad aktsionärid Nidoco Ab (26,18%) ja Mbå Invest Oy (13,83%), teiste aktsionäride osalused jäävad alla 10%.

Enersense International Oyj-l on Eestis tütarettevõtja Enersense Aktsiaselts, mille põhitegevuseks on elektri- ja sidevõrkude ehitus (EMTAK kood 42221). Peamiselt tegeleb Enersense Aktsiaselts Eestis kõrgepinge (110-330 kV), madal- ja keskpinge (0,4-20 kV) elektrivõrkude, telekommunikatsioonivõrkude ning tuuleparkide projekteerimise, ehituse, remondi ja hooldusega.

Tuuleparkidega seonduvad tegevused toimuvad peamiselt läbi Enersense Aktsiaseltsi tütarühingu Empower 4Wind OÜ (60% osalus). Lisaks omab Enersense Aktsiaselts 50% osalust Harku Sindi JV OÜ-s, millel aktiivne majandustegevus puudub.

Voimatel Oy on Soomes registreeritud äriühing, mille tegevusaladeks on elektri- ja telekommunikatsioonivõrkude planeerimine, ehitus, hooldus ja opereerimine. Voimatel Oy tegutseb peamiselt Soomes.

Eestis tegutseb Voimatel Oy tütarettevõtja BofTel Estonia OÜ, mille põhitegevuseks on elektroonilise side muud teenused (EMTAK kood 61901). BofTel Estonia OÜ on spetsialiseerunud telekommunikatsiooni võrkudele ning osutab teenuseid sidevõrkude halduse valdkonnas alates käitamisest ja hooldusest kuni optimeerimis- ja ehitamis-teenusteni. Lisaks tegeleb BofTel Estonia OÜ omanikujärelevalve teostamisega kaablivõrkudele ja kaablivõrkude kirjeldamisega ning mobiilsidevõrkude planeerimise ja mõõdistamisega. BofTel Estonia OÜ tegutseb ka Soome turul.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lõike 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Koondumise teate kohaselt tegutsevad koondumise osalised peamiselt Soome turul, kuid nii omandaja (Enersense International Oyj) tütarettevõtja Enersense Aktsiaselts kui omandatava (Voimatel Oy) tütarettevõtja BofTel Estonia OÜ tegutsevad Eestis. Enersense

Aktsiaselts keskendub oma tegevuses elektrivõrkude projekteerimise, ehituse, hoolduse ja remondi valdkonnale ning tuuleparkidele ning BofTel Estonia OÜ tegeleb lisaks sidevõrkude hooldus- ja ehitusteenuse pakkumisele ka omanikujärelevalve teostamisega sidevõrkude operaatoritele ja võrguseadmete valmistajatele, samuti mobiilsidevõrkude planeerimise ja mõõdistamisega.

Oma varasemates elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehituse ja hooldusteenuste valdkonda puudutavas otsustes¹ on Konkurentsiamet asunud seisukohale, et elektrivõrkude projekteerimine ja ehitus toimub tavaliselt koos ning nii ehitus- kui hooldusteenuseid teostavad elektrivõrkude osas ühed ja samad ettevõtjad, kuna oskusteave, töövahendid ja töötajad, mis on vajalikud vastavateks töödeks, suures osas kattuvad. Seetõttu asuvad elektrivõrkude projekteerimine, ehitamine ja hooldusteenused samal kaubaturul. Konkurentsiameti hinnangul ei esine käesoleva koondumise puhul asjaolusid, mis tingiksid eelnevast praktikast erineva kaubaturgude piiratluse.

Seega tekib koondumise osalistega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate tegevustes Eestis horisontaalne kattuvus elektri- ja sidevõrkude projekteerimise, ehituse ja hooldusteenuste pakkumisel.

Kuna täpsed ning ajakohased andmed elektri- ja sidevõrkude planeerimise, ehituse, hoolduse ja remondi kaubaturu kogumahu kohta ei ole avalikult kättesaadavad, tugines Konkurentsiamet koondumise teate esitaja väljatoodud Äripäeva koostatud Taristuehituse TOP-i² andmetele 2020. aasta kohta. Vastavalt TOP-is väljatoodud andmetele moodustas side- ja elektrivõrkude projekteerimise, ehituse ja hooldusteenustega tegeleva 18 ettevõtja arvestuses kogumahuks ligikaudu 264,8 miljonit eurot. Koondumise teates esitatud andmete kohaselt kujuneb koondumise osalistega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate ühiseks turuosaks ligikaudu [10-20]%.

Käesoleva koondumise puhul ei ole koondumise osaliste tegevustes vertikaalseid seoseid ega teki vertikaalselt mõjutatud kaubaturge juhendi tähenduses.

Kuna koondumise osaliste ühine turuosa elektri- ja sidevõrkude planeerimise, ehituse, hoolduse ja remondi pakkumisel moodustas 2020. aastal üle 15%, on tegemist horisontaalselt mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses. Geograafiliselt vaadeldakse konkurentsiolekorda elektri- ja sidevõrkude planeerimise, ehituse, hoolduse ja remondi kaubaturul Eestis.

3.3 Hinnang koondumisele

KonKS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

¹ Näiteks Konkurentsiameti 25.06.2021 otsus nr 5-5/2021-045 Aktsiaselts Merko Ehitus Eesti ja Aardekapp Osühing / AS Connecto Eesti ja Osühing ELREK-MONT ning aktsiaselts Merko Infra ettevõtja osa; 10.06.2016 otsus nr 5.1-5/16-023 Leonhard Weiss Energy AS ja AS ELWO osa; 16.07.2014 otsus nr 5.1-5/14-019 Leonhard Weiss Baltic Holding OÜ / Eesti Energia Võrguehitus AS.

² Taristuehituse TOP, saadaval internetis <https://www.aripaev.ee/top/2021/09/10/taristuehituse-top-elektrivorkude-ehitajad-riisusid-koore>. Kaubaturu kogumahu hindamisel on kasutatud tegevusala „elektri- ja sidevõrkude ehitus“ andmeid.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevale ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osalistega valitseva mõju kaudu seotud ettevõtjate ühine turuosa elektri- ja sidevõrkude planeerimise, ehituse, hoolduse ja remondi kaubaturul Eestis oli 2020. aastal ligikaudu [10-20]%. Kuivõrd kaubaturu kogumahu hindamisel ei ole arvesse võetud kõiki tegevusalal tegutsevaid ettevõtjaid, võib vastav tegelik osakaal olla madalam.

Elektri- ja sidevõrkude planeerimise, ehituse, hoolduse ja remondiga tegelevad Eestis mitmed ettevõtjad, suuremate konkurentidena võib nimetada LEONHARD WEISS OÜ, AS Connecto Eesti, aktsiaselts Eleväli ning ELEKTRITSENTRUM AS.

Konkurentsiamet on seisukohal, et käesolev koondumine ei mõjuta märkimisväärselt konkurentsiolukorda elektri- ja sidevõrkude planeerimise, ehituse, hoolduse ja remondi kaubaturul Eestis, sest ka koondumise järgselt tegutsevad kaubaturul mitmed konkurendid ning olukord kaubaturul ei anna alust arvata, et koondumise osaliste positsioon võimaldaks neil tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu kaubaturgude struktuur sellisel viisil, mis kahjustaks oluliselt konkurentsi. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Enersense International Oyj ja Voimatel Oy koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Külliki Lugenberg
Koondumiste kontrolli osakonna juhataja

*Konkurentsiameti 17.11.2022 otsuse nr 5-5/2022-070
ärakiri on samane originaaliga. Ärakirjast on välja jäetud
ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud
nurksulgudega.*

/Kairi Kaasik-Aaslav/ 28.11.2022